

9RR



## w numerze:

- ◆ Odwrotna strona wizytówki str. 2
- ◆ Aktualne problemy krajoznawstwa „ 3
- ◆ Przyszłość leży w kołach zakładowych „ 3 i 10
- ◆ Międzynarodowy rajd AIT ponownie w Polsce „ 4
- ◆ Młodzież w ofensywie „ 6
- ◆ Jak się „Polonią” pływało „ 7
- ◆ Z kamerą po kraju „ 8

# BIULETYN informacyjny

ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTTK  
GRUDZIEŃ 1963 - STYCZEŃ 1964 Nr 59 - 60

64-65-66

## GÓRSKIE PLENUM ZG PTTK

**W** Krakowie, w dniu 30 listopada 1963 r. obradowało plenarne zebranie Zarządu Głównego PTTK poświęcone problemom turystyki górskiej. Obradom przewodniczył wiceprezes ZG PTTK M. Słodewski.

Sprawozdanie z działalności Komisji Turystyki Górskiej ZG PTTK złożył jej przewodniczący prof. dr Waleri Goetel. Jak wynika z tego sprawozdania KTG pracuje poprzez 7 fachowych podkomisji: organizacyjno-programowej, zagospodarowania terenu, górskiej odznaki turystycznej, górskich wczasów wędrownych, szkoleniowo-przewodnickiej, kultury ruchu turystycznego i komitetu redakcyjnego „Wierchów”. KTG prowadzi ponadto 39 terenowych referatów weryfikacyjnych GOT opiekuje się 6880 km górskich szlaków. KTG zorganizowała w górach 136 stacji turystycznych z 4587 miejscami noclegowymi. KTG poświęca również dużo uwagi materiałom szkoleniowym. Obecnie są w druku prace: W. Saneckiego — „Zasady organizowania i prowadzenia wycieczek górskich” oraz T. Steicha — „Od Zakopanego do Pienin”. W przygotowaniu do druku znajdują się odpowiedzi na 394 pytania określające „co przodownik GOT powinien wiedzieć o górach”. Jest to po prostu mała encyklopedia wiedzy turystycznej z zakresu geografii, przyrody, historii, zasad racjonalnej turystyki, ochrony przyrody itp. Zbiorowa ta praca pod redakcją mgr W. Krygowskiego ukaże się w r. 1964. Prof. Goetel podał także dane dotyczące akcji Górskiej Odznaki Turystycznej. Do końca 1962 odznak tych zdobyło 234126 (małych brązowych 210881, małych srebr-

nych 16340, małych złotych 4745, dużych srebrnych 1514, dużych złotych 616, wyróżnień „za wytrwałość” 31).

Zasadniczy, problemowy referat „Zagospodarowanie turystyczne gór, stan 1939 — 1945 — 1948 — 1963 i potrzeby” wygłosił sekretarz Komisji Turystyki Górskiej ZG PTTK mgr Władysław Krygowski. W referacie swym mówca wskazał na rozwój bazy turystycznej w górach, która od r. 1939 (146 schronisk, 100 stacji z 4509 miejscami noclegowymi) poprzez rok 1945 z zaledwie 21 zdewastowanymi schroniskami wzrosła w r. 1963 do 112 schronisk i 160 stacji turystycznych z 12334 miejscami noclegowymi. Podobnie było ze szlakami turystycznymi w górach. W r. 1939 było znakowanych szlaków 4717 km, w r. 1963 — 6880 km. Po zanalizowaniu sytuacji w schroniskach w zakresie usług, remontów itp. referent wysunął pod adresem Plenum szereg postulatów. Sygnalizował konieczność budowy w pierwszej kolejności schronisk o węzłowym znaczeniu na Skrzycznem, Piłsku, Lubaniu i Berehach Górnych a także rozwiązania problemu Morskiego Oka i ruchu nad jeziorem oraz budowy schroniska w dol. Wołosatki u podnóża Szerokiego Wierchu i Tarnicy. Zwrócił również uwagę na potrzebę budowania małych schronisk, a nie gigantów oraz brania pod uwagę przy lokalizacji obiektu problemu wody, która wielokrotnie decyduje potem o „być albo nie być” schroniska. Referat postulował następnie konieczność podjęcia szerszej akcji w dziedzinie rozbudowy stacji turystycznych, które w aktualnej, trudnej sytuacji

(Dokończenie na str. 2)

# GÓRSKIE PLENUM ZG PTTK

(Dokończenie ze str. 1)

mogą uzupełnić bazę schroniskową. Kolejno należy rozważyć sprawę systemu bodźców do zwiedzania mało znanych terenów Beskidu Niskiego i Podgórze Ciężkowieckiego, Strzyżewsko-Dynowskiego oraz Bieszczadów i ich Przedgórze. Osobne zagadnienie stanowi analiza cennika wyżywienia w poszczególnych schroniskach górskich w kierunku potanienia tego wyżywienia. Wreszcie istnieje potrzeba zahamowania znakowania górskich szlaków turystycznych przez rozmaite instytucje i organizacje, które czynią to samowolnie i często bez znajomości istotnych potrzeb turystyki górskiej.

Podjęta po dyskusji uchwała zwraca m.in. uwagę na konieczność opracowania 10-letniego planu modernizacji schronisk górskich oraz przygotowania doku-

mentacji dla schronisk, których budowa jest najbardziej pilna w myśl propozycji zawartych w referacie KTG. W uchwale znalazły także miejsce stwierdzenia dotyczące konieczności opracowania programów dla potrzeb współczesnej turystyki zgodnych z przygotowaniem i zainteresowaniem turystów. Chodzi tu m.in. o sprawy kultury turystycznej, bezpieczeństwa, ochrony przyrody itp. Zainteresowano się także zagadnieniami ożywienia terenów dotychczas mało odwiedzanych.

**Z OKAZJI 90 rocznicy powstania Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego** odbyła się w Krakowskim Domu Turysty PTTK uroczystość wręczenia działaczom Towarzystwa Tatrzańskiego pracującym obecnie aktywnie w Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym odznak „Zasłużonego Działacza Turystyki”. Wręczone zostały także Złote Odznaki PTTK oraz nadane po raz pierwszy PTTK-owskie Dyplomy Uznania.

**N**IE jest rzeczą łatwą przedstawić „recepty” na to, w jaki sposób pobudzić obiekty PTTK i ich kierownictwo do ożywienia działalności programowo-statutowej. Każdy zaproponowany środek może się wydawać połowiczny i trudno go będzie idealnie „zgrać” z suchym brzmieniem Uchwały Prezydium ZG PTTK w sprawie programowo-statutowej działalności obiektów PTTK z dnia 22.VIII.1962 roku.

Wystarczy jednak spojrzeć na to zagadnienie od strony ludzi, którzy stanowią trzon działalności naszego Towarzystwa, a równocześnie są głównymi użytkownikami obiektów PTTK, aby sprawa znacznie się uprościła.

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze szczerzy się posiadaniem „armii” działaczy społecznych na różnych szczeblach drabiny organizacyjnej i w rozmaitych „branzow” komisjach społecznych. Są wśród nich zamilowani turyści-krajoznawcy, organizatorzy imprez, przewodnicy, instruktorzy, przodownicy odznak turystyki kwalifikowanej, strażnicy ochrony przyrody i opiekunowie zabytków. Dla tych działaczy turystyka i krajoznawstwo oraz problemy z tym związane stają się często pasją życiową. Poświęcają oni tej pasji bezinteresownie większą część czasu wolnego od pracy zawodowej, mają z tej pracy wewnętrzne zadowolenie, a równocześnie wnoszą wkład w dzieło upowszechnienia turystyki oraz podnoszą kulturę wycieczkowania na wyższy poziom.

Wartości społecznej pracy działaczy PTTK nie da się wyrazić w złotych, a w szczególności nie da się wycenić inicjatywy i serca wkładanego w to, co działacz umiował. Społeczniczy podejmują działania, niejednokrotnie świadomi tego, że realna zapłata za ich inicjatywę będzie miała posmak gorzki i że znacznie częściej spotkają się z niewdzięcznością lub nawet z ostrą krytyką, niż z uznaniem. Jednak nie zraża ich to, są bowiem podświadomie wdzięczni Towarzystwu za to,

## Odwrotna strona wizytówki

że przez samo swoje istnienie stwarza dla nich możliwość wyżycia się.

Aby inicjatywa i pęd do społecznego działania w PTTK mogły dawać rezultaty o znaczeniu organizacyjnym na szerszą skalę, muszą one być sterowane i ukierunkowywane przez władze Towarzystwa.

Jeśli zatem przyjmie się, że PTTK legitymuje się liczbą ok. 20000 aktywnych działaczy społecznych, to wystarczy odpowiednio zaapelować do nich o pieczę nad realizacją wspomnianej Uchwały i powierzyć ich opiece w sposób zorganizowany programowe oblicze obiektów prowadzonych przez Towarzystwo, aby można było liczyć na sukcesy. Niech by tylko co czwarte Koło Zakładowe PTTK, co druga komisja społeczna, co dziesiąty przewodnik, instruktor, przodownik odznaki, czy też strażnik ochrony przyrody zainteresował się tzw. „kącikiem krajoznawczym” jednego tylko obiektu PTTK i przyczynił się swoją radą oraz pomocą do powstania, ożywienia, czy też uaktualnienia tegoż kącika, sytuacja zmieniłaby się radykalnie na korzyść.

Idealne pole do działania mają zwłaszcza koła o niezdecydowanym jeszcze kierunku rozwoju. W kołach i komisjach społecznych są często fachowcy, którzy swoim świeżym spojrzeniem najlepiej dostrzegają braki i niedomagania tego, tak niezwykle ważnego, odcinka działalności obiektów. A przecież nie chodzi tu wyłącznie o krytykę ze strony działaczy społecznych i wytykanie uchybień. Człowiek, który zaspokaja swą pasję życiową, zawsze będzie najlepszym wnioskodawcą poprawek w mapach, uzupeł-

nień w legendzie do nich i opisach, projektodawcą wzbogacenia walorów wizualnych, upowszechnienia piękna regionu, czy też pomnożenia ilości pozycji w bibliotece.

Nikt jednak lepiej nie dopomóż w realizacji tych wniosków jak sam wnioskodawca. Dlatego odpowiednie organizacyjne ujęcie opieki nad programowo-statutową działalnością obiektów PTTK — inne w Kołach Zakładowych, jako podstawowych ogniwach działalności Towarzystwa, inne i bardziej specjalistyczne pod względem fachowości w komisjach społecznych Oddziałów, a jeszcze inne w Oddziałach i Okręgach, jako jednostkach organizacyjnych szczebla wyższego — oto punkt wyjściowy do rozwiązania poruszonego problemu. I tu już próba przedstawienia „recepty” musi się ograniczyć do pozostawienia wyboru metod działania jednostkom terenowym, pracującym w różnych warunkach i zasługującym na zaufanie w oparciu o zasadę decentralizacji.

Nie można pominąć jeszcze jednej formy oddziaływania na ożywienie programowo-statutowej działalności obiektów PTTK. Gdyby każdy przewodnik, instruktor, przodownik odznaki, czy też organizator przyprawadzający grupę do obiektu nie pominął w swym programie wychowawczym pokazania grupie kącika krajoznawczego i gdyby starał się każdorazowo wykorzystać materiał zawarty w tym kąciku do upowszechnienia wiedzy o regionie wśród uczestników prowadzonej przez siebie wycieczki, wskazałby w ten sposób niejednemu drogę do samodzielnego starania w przyszłości o zaspokojenie wiadomości programowo-krajoznawczych. Równocześnie czułby się współodpowiedzialny za rzetelność i aktualność informacji, jakie turysta znajduje w kąciku krajoznawczym, a także za ich stronę estetyczną i praktyczną.

A przecież o nic innego nie chodzi, jak o poczucie współodpowiedzialności całego aktywu społecznego za realizację uchwał władz naczelnych naszego Towarzystwa.

# AKTUALNE PROBLEMY KRAJOZNAWSTWA

17 XI.1963 r. odbyło się w Warszawie plenarne zebranie Komisji Krajoznawczej ZG PTTK, na którym oceniono działalność Komisji oraz wytyczono program dalszej pracy. Sprawozdanie opracowane przez Prezydium Komisji wykazało, że podjęte w ubiegłych latach i stale kontynuowane działania idzie w kierunkach podyktowanych przez aktualne potrzeby krajoznawstwa, czego potwierdzeniem była wnikliwa i rzeczowa dyskusja Kolegów, reprezentujących głosy z terenu Okręgów i innych komórek organizacyjnych PTTK.

Podkreślono słuszność organizowania pracy w małych operatywnych zespołach, jak również sejmików poświęconych jednemu problemowi oraz narad instruktażowo-sprawozdawczych o szerszym zakresie szkoleniowym. Taką właśnie była narada aktywu krajoznawczego w Chorzowie, połączona z poznaniem miejscowych warunków pracy i niektórych obiektów reprezentujących współczesne oblicze Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego.

Konieczność wczuwania się w aktualne potrzeby poszczególnych regionów, nawiązywanie bezpośrednich kontaktów przez zespół odpowiedzialny za problematykę krajoznawstwa w Towarzystwie są niezaprzeczalne jeśli chcemy, aby współpraca z ogniwami terenowymi dawała obustronne korzyści.

W tym kierunku zmierza opracowany program sejmiku w zakresie popularyzacji krajoznawstwa, program kursu dla prelegentów, jak również przygotowana broszura szkoleniowa pt. „Regionalizm w pracy PTTK” — plon sejmiku w Poznaniu oraz dalszych, konsekwentnych przemysłów i dyskusji zespołu regionalizmu.

W dziale dokumentacji krajoznawczej, z którym bezpośrednio jest związana działalność Centralnej Pracowni Krajoznawczej, prace zostały już tak zaawansowane, a niektóre nawet ukończone, że przystępuje się do ich decentralizacji; liczymy tu na aktywny udział wszystkich Komisji Problemowych na wszystkich szczeblach organizacyjnych. Centralna kartoteka krajoznawcza, która zawiera ok. 42 tys. pozycji, a w tym przeszło 6 tys. kopert z hasłami miejscowości i regionów, ma ogromne zadanie związane z potrzebami aktualnej, ścisłej informacji krajoznawczej. Po taką informację zgłasza się wielu organizatorów wycieczek różnego typu, toteż przy Pracowni prowadzi się centralną poradnię krajoznawczą, która w okresie sprawozdawczym udzieliła ok. 500 porad ustnych i pisemnych. Od 1962 r. sporządza się z czasopism regionalnych i naukowych bibliografię opracowań poszczególnych miejscowości, kolekcjonuje wycinki prasowe odnoszące się do skatalogowanych miejscowości, a związane z problematyką współczesnego krajoznawstwa i turystyki. Materiały dokumentacyjne są potrzebne centralnej oraz terenowym poradniom krajoznawczym, których sieć uległa ostatnio znacznemu zagęszczeniu (176, w tym 11 nowych poradni).

Około 80 000. — zł rocznie wydajemy na uzupełnienie wyposażenia starych poradni i zaopatrzenie nowych w książki, mapy i inne pomoce. Naszą troską jest realizacja wszystkich uchwał IV Krajowej Rady Aktywu Krajoznawczego, a szczególnie uchwały co do wydawania Rocznika Krajoznawczego „Ziemia”. Zgodnie z tym opracowano układ treści, wstępny kosztorys, szczegóły techniczne, wystąpiono o przydział papieru.

W dyskusji plenarnej wielokrotnie podnoszono trudności w podejmowaniu opracowań lokalnych przewodników. Plenum Komisji uchwaliło ponowne zwrócenie się do Prezydium Zarządu Głównego PTTK z wnioskiem o stworzenie odrębnego funduszu wydawniczego przy Zarządzie Głównym i Zarządach Okręgów tworzonego ze środków własnych i dotacji Rad Narodowych, GKKFiT, WKKFiT oraz innych źródeł, z przyjęciem zasady, że wpływy z wydawnictw winny wracać do oddzielnych jednostek organizacyjnych na dalsze edycje lub uaktualnienie dawnych publikacji. Brak zabezpieczenia środków na stałe zaopatrywanie terenu w publikacje krajoznawcze paraliżuje bieg prac Komisji Krajoznawczych na tak

ważnym dla PTTK i społeczeństwa odcinku, jak popularyzacja wiedzy krajoznawczej.

Słabe są jeszcze wyniki Podkomisji Fotograficzno-Filmowej; akcje podejmowane przez tę Podkomisję nie znalazły szerokiego poparcia członków PTTK i oddźwięku w terenie, chociaż krajoznawców zajmujących się tym typem dokumentacji krajoznawczej i popularyzacji jest nie mało.

W następnym numerze Biuletynu zamieścimy wytyczne do programu pracy Komisji Krajoznawczej ZG PTTK na rok 1964 uchwalone na plenarnym zebraniu. —

## PRZYSZŁOŚĆ LEŻY W KOŁACH ZAKŁADOWYCH

ROK 1963 zaznaczył się poważnym wzrostem kół zakładowych PTTK. One też wyznaczają Towarzystwu nowe zadania. W niniejszym artykule zajmiemy się wstępną oceną działalności kół zakładowych PTTK oraz wnioskami w sprawie rozwoju sieci tych kół i zamierzeniami na rok 1964.

1. W roku 1962 ZG PTTK oraz Zespół Kultury Fizycznej i Turystyki CRZZ skoncentrował działalność na następujących zasadniczych sprawach:

a) zapoznaniu z treścią listu PTTK — CRZZ z marca 1962 r. wszystkich ogniw organizacyjnych obydwu instytucji,

b) przygotowaniu organizacyjnym ogniw PTTK-owskich przez powołanie Okręgowych i Oddziałowych Komisji, których zadaniem winno być dotarcie do zakładów pracy i objęcie ich siecią organizacyjną PTTK.

c) stworzeniu odpowiedniego klimatu w Radach Zakładowych, organizacjach związkowych i dyrekcjach dla organizacyjnej działalności PTTK w postaci Kół i Oddziałów, oraz powierzeniu istniejącym ogniwom PTTK koordynacji całokształtu działalności turystyczno-wypoczynkowej w zakładach pracy.

Cele te osiągnięto przez wspólne narady na szczeblu centralnym, wojewódzkim i powiatowym (dwie centralne narady aktywu związkowego i PTTK-owskiego, narada poznańska, narady we wszystkich województwach z udziałem aktywu powiatowego, narady branżowe, narada i plenum aktywu centralnego PTTK oraz aktywu wojewódzkiego). Ponadto wydano szereg publikacji popularyzujących zasady działania organizacyjnego w zakładach pracy. Te wszystkie poczynania organizacyjne spowodowały duże ożywienie i zrozumienie idei zawartych w liście CRZZ — PTTK oraz zapoczątkowały poważny ruch w organizacji turystyki i wypoczynku w zakładach pracy.

W ostatnich latach, a w szczególności w 1961 — 1962 roku, nastąpiło poważne przewartościowanie wewnątrz organizacji PTTK; stało się ono organizacją bazującą na sieci Kół Zakładowych. W 1962 roku na ogólną ilość 3.296 Kół było 2.606 Kół Zakładowych, co stanowi około 80%. Proces ten w 1963 roku jeszcze bardziej się uwidoczni, gdyż wzrost organizacyjny wg orientacyjnych danych wynosić będzie 12—15%, głównie w wyniku nowo powstałych Kół Zakładowych.

Już można wysunąć hipotezę, że za 3—4 lata PTTK będzie opierać całą swą strukturę organizacyjną na sieci Kół Zakładowych.

Obok wzrostu organizacyjnego, pozytywnym zjawiskiem w latach 1962—1963 jest zwiększone oddziaływanie wychowawcze w turystyce zakładowej. Stało

(Dalszy ciąg na str. 10)

# Międzynarodowy Rajd AIT ponownie w Polsce

**W** DNIACH 3—16 sierpnia 1964 roku odbędzie się w Polsce Międzynarodowy Turystyczny Rajd Kolarski i Mopedowo-Skuterowy z zakończeniem w Rucianem — Nidzie. Rajd ten organizowany jest przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, a odbywa się pod protektoratem AIT (Alliance Internationale de Tourisme).

Rajd można rozpocząć z dowolnie wybranej miejscowości tak na terenie Polski, jak i za granicą. Może w nim brać udział każdy turysta jadący na rowerze, tandemie lub rowerze z przyczepnym motorkiem oraz kierowca i pasażer jadący na mopedzie lub skuterze. Młodzież do lat 18 ma prawo uczestniczyć w rajdzie za zezwoleniem rodziców (opiekunów) lub pod opieką osoby pełnoletniej.

Na trasach rajdu uczestnicy organizują sobie noclegi we własnym zakresie. W dniach 13—16 sierpnia, to jest w czasie zakończenia imprezy, Komitet Organizacyjny zabezpiecza noclegi dla chętnych po uprzednim zamówieniu ich. Noclegi te są odpłatne.

Dojazd do miejsca zakończenia rajdu odbywa się trasami dowolnymi, niemniej w celu ułatwienia turystom zagranicznym poznania najciekawszych zakątków naszego kraju, Komitet Organizacyjny Rajdu opracował kilka tras, prowadzących z punktów granicznych do Rucianego, z których chętni będą mogli skorzystać. Opis tych tras — wraz z wieloma informacjami zamieszczony jest w regulaminie rajdu.

W okresie zakończenia imprezy w Rucianem, tzn. w dniach 13—16 sierpnia odbędzie się tak dla kolarzy, jak i turystów zmotoryzowanych szereg punktowanych i nagradzanych konkursów turystycznych.

Turyści-kolarze mogą brać udział w tzw. kolarskim przełajach na dystansie 5—10 km z punktacją za zmniejszenie się w ustalonych limitach szybkości, za umiejętność pokonywania przeszkód i trudnych odcinków drogi; oraz w jeździe na regularność na dystansie 80 km z dowolnie zadeklarowaną szybkością od 14—22 km/godz. z obowiązkowym półtoragodzinnym wycieczką. Punktacja uzyskana w jeździe na regularność wliczona będzie do końcowej klasyfikacji rajdu.

Dla turystów jadących na mopedach i skuterach zorganizowane zostaną: jazda na regularność przejazdu 5 km odcinka w określonym czasie, po nieznanym drodze, bez podpierania się nogami; oraz motorowy, turystyczny tor przeszkód. Punkty uzyskane w jeździe na regularność wliczone będą do klasyfikacji ogólnej rajdu.

Poza tymi konkursami, na zakończenie imprezy odbędą się ogniska turystyczne, występy zespołów artystycznych, zabawy, pokazy modeli pływających.

Zorganizowane będą także spacer i wycieczki statkami, jak i autokarami. Uczestnicy będą mogli pływać kajakami i żaglówkami po okolicznych pięknych jeziorach Mazurskich.

Wszyscy turyści-kolarze mogą zdobywać w czasie rajdu punkty na Międzynarodową Kolarską Odznakę Turystyczną AIT oraz na Kolarską Odznakę Turystyczną PTTK. Mopedziści i skuterzyści będą natomiast zdobywali punkty na Motorową Odznakę Turystyczną PTTK oraz Odznakę Turysty Motorowego PTTK.

## KADRY..., KADRY...

**P**REZYDIUM Zarządu Głównego PTTK na zebraniu w dniu 23 października 1963 r. podjęło następującą uchwałę:

„Uznając konieczność skoordynowania szkolenia kadr aktywnego społecznego i pracowników etatowych Towarzystwa — Prezydium Zarządu Głównego postanawia zatwierdzić założenia dotyczące organizacji szkolenia i zadań powołanego w Zarządzie Głównym — Ośrodka Szkolenia Kadr PTTK.”

Jednocześnie Prezydium ZG PTTK zobowiązuje wszystkie ogniwa organizacyjnego Towarzystwa do uzgadniania planów i programów szkolenia z Ośrodkiem Szkolenia Kadr Zarządu Głównego PTTK.”

Zadania Ośrodka Szkolenia Kadr PTTK Prezydium określiło następująco:

- podejmowanie nowych form szkolenia
- opracowywanie programów w poszczególnych stopniach i rodzajach centralnego szkolenia
- opracowywanie i wydawanie skryptów szkoleniowych
- prowadzenie centralnego szkolenia
- koordynowanie szkolenia we wszystkich dyscyplinach turystyki kwalifikowanej, w komisjach problemowych i aparacie etatowym Towarzystwa.
- nadzorowanie i kontrolowanie wykonania terenowych planów szkolenia.

### CO W ROKU 1964?

W roku 1964 Ośrodek Szkolenia Kadr PTTK koncentrować będzie swoje wysiłki głównie w odniesieniu do szkolenia kadry społecznych działaczy turystycznych w zakładowych Kołach i Oddziałach PTTK.

Przewiduje się wprowadzenie nowych form szkolenia, zwłaszcza w szkoleniu podstawowym — ze szczególnym uwzględnieniem kursów organizatorów turystyki w zakładach pracy.

Niezależnie od tego Ośrodek Szkolenia Kadr będzie w 1964 r. poświęcał dużo uwagi doszkalaniamu pracowników etatowych Towarzystwa.

Biorąc pod uwagę wciąż jeszcze niewystarczający, zwłaszcza w Kołach Zakładowych, stan liczbowy wykwalifikowanej kadry działaczy społecznych oraz nie zawsze zadowalający poziom wiadomości specjalistycznych pracowników etatowych — należy powitać powołanie Ośrodka Szkolenia Kadr PTTK z dużym zadowoleniem, życząc tej nowej placówce owocnych wyników w pracy.

## TOWARZYSTWA TO NIE DOTYCZY

**Z**ARZĄD Główny PTTK wystosował pismo poproszone przez wiceprezesa J. Przeździeckiego oraz Szefa Zespołu Finansowego J. Szujckiego wyjaśniające sprawę uiszczania opłaty uzdrowskiej. Zapoznajemy z treścią tego pisma naszych Czytelników.

„Wobec zdarzających się faktów nakładania przez Prezydium Rad Narodowych — Wydziały Finansowe — obowiązku uiszczania opłaty uzdrowskiej przez jednostki organizacyjne PTTK — Zarząd Główny PTTK przesyła w załączeniu odpis pisma Ministerstwa Finansów z dnia 26.VII.63 r. w przedmiotowej sprawie i jednocześnie wyjaśnia, że na Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym nie ciąży obowiązek uiszczania opłaty uzdrowskiej”.

Uzasadnieniem pisma ZG PTTK jest wyjaśnienie Ministerstwa Finansów, którego treść również przekazujemy:

„Ministerstwo Finansów... wyjaśnia, że przepis art. 35 pkt. 2 dekretu o niektórych podatkach i opłatach terenowych (Dz. U. z 1953 r. Nr 16, poz. 87) nie obejmuje Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, które jako organizacja społeczna, jest opodatkowane wg szczególnych zasad, określonych w uchwale Nr 37 Rady Ministrów z dnia 19 stycznia 1961 r. (Monitor Polski Nr 21, poz. 95)”. —

# KTO, ZA CO I ILE PŁACI

W numerze poprzednim Biuletynu Informacyjnego ZG PTTK zapoznaliśmy Czytelników z akcją wczasów oraz obozów narciarskich PTTK. Obecnie zgodnie z zapowiedzią, podajemy ceny skierowań wczasowych na poszczególnych turnusach w sezonie zimowym 1964 r.

| Obiekt                 | Data turnusu        | Skierowanie ulgowe |           | Skier. pełnopłatne |           | Skierowanie MON |           |
|------------------------|---------------------|--------------------|-----------|--------------------|-----------|-----------------|-----------|
|                        |                     | normalne           | ze zniżką | normalne           | ze zniżką | normalne        | ze zniżką |
| <b>Turnusy 1964 r.</b> |                     |                    |           |                    |           |                 |           |
| Ornak                  | 1, 12, 23.II.       | 480.—              | 453.—     | 750.—              | 723.—     | 350.—           | 323.—     |
|                        | 5 i 16.III.         | 530.—              | 503.—     | 800.—              | 773.—     | 400.—           | 373.—     |
| Chochołowska           | 8, 23.I.            | 680.—              | 628.—     | 1 055.—            | 1 003.—   | 655.—           | 603.—     |
|                        | 7, 22.II.           | 750.—              | 698.—     | 1 125.—            | 1 073.—   | 725.—           | 673.—     |
| Gąsienicowa *)         | 8.III.              | 840.—              | 788.—     | 1 215.—            | 1 163.—   | 815.—           | 763.—     |
|                        | 7, 22.II.           | 750.—              | 702.—     | 1 125.—            | 1 077.—   | 725.—           | 677.—     |
|                        | 8.III.              | 840.—              | 792.—     | 1 215.—            | 1 177.—   | 815.—           | 767.—     |
| Bukowina               | 5.IV.               | 550.—              | 512.—     | 820.—              | 782.—     | 420.—           | 382.—     |
|                        | 18.I.               | 570.—              | 531.—     | 945.—              | 905.—     | 545.—           | 506.—     |
|                        | 2, 17.II.           | 640.—              | 601.—     | 1 015.—            | 976.—     | 615.—           | 576.—     |
| Przechyba              | 3, 18.III.          | 700.—              | 661.—     | 1 075.—            | 1 036.—   | 675.—           | 636.—     |
|                        | 9, 24.II.           | 680.—              | 630.—     | 1 055.—            | 1 005.—   | 655.—           | 605.—     |
| Zwardoń                | 10.III.             | 750.—              | 700.—     | 1 125.—            | 1 075.—   | 725.—           | 675.—     |
|                        | 27.I., 11.II.       | 600.—              | 554.—     | 975.—              | 630.—     | 575.—           | 530.—     |
| Przegibek              | 26.II., 12.III.     | 670.—              | 624.—     | 1 045.—            | 1 000.—   | 645.—           | 500.—     |
|                        | 2, 17.II.           | 380.—              | 351.—     | 755.—              | 726.—     | 355.—           | 326.—     |
| Babia Góra             | 3.III.              | 450.—              | 421.—     | 825.—              | 796.—     | 425.—           | 396.—     |
|                        | 17.II.              | 570.—              | 531.—     | 945.—              | 906.—     | 545.—           | 506.—     |
| Szcawnica              | 3.III.              | 640.—              | 601.—     | 1 015.—            | 976.—     | 615.—           | 576.—     |
|                        | 3, 14.II.           | 480.—              | 447.—     | 750.—              | 717.—     | 350.—           | 317.—     |
| Korbielów              | 25.II.              | 530.—              | 497.—     | 800.—              | 767.—     | 400.—           | 367.—     |
|                        | 2, 17.II.           | 535.—              | 502.—     | 910.—              | 877.—     | 510.—           | 477.—     |
| Zawoja                 | 3.III.              | 600.—              | 567.—     | 975.—              | 942.—     | 575.—           | 542.—     |
|                        | 7, 22.II.           | 570.—              | 531.—     | 945.—              | 906.—     | 545.—           | 506.—     |
| Leskowiec              | 8.III.              | 640.—              | 601.—     | 1 015.—            | 976.—     | 615.—           | 576.—     |
|                        | 7, 22.II.           | 380.—              | 350.—     | 755.—              | 725.—     | 355.—           | 325.—     |
| Klimczok               | 8.III.              | 450.—              | 420.—     | 825.—              | 795.—     | 425.—           | 395.—     |
|                        | 2, 14.II.           | 480.—              | 453.—     | 750.—              | 723.—     | 350.—           | 323.—     |
| Barania Góra           | 25.II., 7.III.      | 530.—              | 503.—     | 800.—              | 773.—     | 400.—           | 373.—     |
|                        | 2, 17.II.           | 570.—              | 531.—     | 940.—              | 906.—     | 545.—           | 506.—     |
| Snieżnik               | 3.III.              | 640.—              | 601.—     | 1 015.—            | 976.—     | 615.—           | 576.—     |
|                        | 2, 17.II.           | 380.—              | 338.—     | 755.—              | 713.—     | 355.—           | 313.—     |
| Opalona-Jagodna        | 3.III.              | 450.—              | 408.—     | 825.—              | 783.—     | 425.—           | 383.—     |
|                        | 2, 17.II.           | 330.—              | 282.—     | 705.—              | 657.—     | 305.—           | 257.—     |
| Zieleniec              | 3.III.              | 380.—              | 332.—     | 755.—              | 707.—     | 355.—           | 307.—     |
|                        | 2, 17.II.           | 570.—              | 525.—     | 955.—              | 900.—     | 545.—           | 500.—     |
| Andrzejówka            | 3.III.              | 640.—              | 595.—     | 1 015.—            | 970.—     | 615.—           | 570.—     |
|                        | 2, 17.II.           | 425.—              | 377.—     | 800.—              | 752.—     | 400.—           | 352.—     |
| Hala Szrenicka         | 3.III.              | 475.—              | 427.—     | 850.—              | 802.—     | 450.—           | 402.—     |
|                        | 26.I., 10.II.       | 690.—              | 632.—     | 1 065.—            | 1 007.—   | 665.—           | 607.—     |
| Strzecha Akad.         | 25.II., 11, 26.III. | 760.—              | 702.—     | 1 135.—            | 1 077.—   | 735.—           | 677.—     |
|                        | 1, 12, 23.II.       | 480.—              | 447.—     | 750.—              | 717.—     | 350.—           | 317.—     |
| Komańcza               | 5, 16, 27.III.      | 530.—              | 497.—     | 800.—              | 767.—     | 400.—           | 367.—     |
|                        | 26.I.               | 375.—              | 336.—     | 750.—              | 711.—     | 350.—           | 311.—     |
| Konwencja              | 10.II.              | 425.—              | 386.—     | 800.—              | 761.—     | 400.—           | 361.—     |
|                        | 25.II., 11.III.     | 475.—              | 436.—     | 850.—              | 811.—     | 450.—           | 411.—     |
| Wędrownie-Beskydy      | 9, 16, 23.II.       | 390.—              | 354.—     | 765.—              | 729.—     | 365.—           | 329.—     |
|                        | 2, 8, 15.III.       | 420.—              | 384.—     | 795.—              | 759.—     | 395.—           | 359.—     |
|                        | 16, 23.II.          | 390.—              | 362.—     | 660.—              | 632.—     | 260.—           | 232.—     |
|                        | 1.III.              | 410.—              | 382.—     | 680.—              | 652.—     | 280.—           | 252.—     |

UWAGA: 1. Wczasowicze należący do RSW „Prasa“ wpłacają cenę skierowania ulgowego normalną lub ze zniżką PTTK w swojej instytucji. Skierowanie otrzymują na podstawie pisma swej instytucji.  
 2. Wczasowicze-spółdzielcy, którzy posiadają druk zapotrzebowania Zw. Zaw. Prac. Handlu i Spółdz. (biały z czerwonym paskiem) płacą za skierowanie wg zarobków na podstawie cennika FWP.  
 3. Za skierowanie półświadczeniowe wczasowicze wpłacają: zł. 90.— za skierowanie ulgowe, zł. 390.— za skierowanie pełnopłatne.

\*) Turnusy zamiast w Murowańcu odbywają się w schronisku na Kalatówkach

# MŁODZIEŻ W OFENSYWIE

**W** DNIU 23 listopada 1963 r. odbyło się we Wrocławiu plenarne zebranie Komisji Młodzieżowej PTTK poświęcone wytyczeniu głównych kierunków pracy Komisji w roku 1964.

Skupiają się one wokół następujących problemów:

I. Podniesienia rangi oraz roli aktywności młodzieżowej w pracach Kół, Oddziałów, Okręgów PTTK, ich sekcji i komisji.

II. Współpracy z organizacjami młodzieżowymi i społecznymi w zakresie ujednoczenia metod pracy w turystyce młodzieżowej.

III. Przygotowania organizacyjnego i programowego wszystkich działaczy Towarzystwa do przejęcia spraw turystyki szkolnej w świetle ustaleń PTTK — Ministerstwo Oświaty.

IV. Kontynuowania pracy oraz jej unowocześniania w środowisku młodzieży studenckiej, robotniczej i szkolnej.

V. Ustalenia roli Komisji Młodzieżowej PTTK i podległych jej komórek co do opieki nad akcją Autostop (z zabezpieczeniem bazy Autostop).

VI. Prowadzenia szerokiej akcji wychowawczej wśród młodzieży w celu podniesienia kultury turystycznej młodych adeptów turystyki.

VII. Kontynuowania akcji obozowej i wprowadzenia w życie przyjętych wniosków organizatorów tych obozów.

VIII. Realizacji programu udziału młodzieży w imprezach turystycznych z okazji XX-lecia PRL.

A oto jak widzi Komisja Młodzieżowa PTTK wprowadzenie w życie tych ustaleń w roku 1964:

## Ad I.

1. Przez skierowanie młodych aktywistów z poszczególnych dyscyplin turystyki kwalifikowanej do pracy w Komisjach społecznych PTTK na szczeblu Kół, Oddziału i Okręgu.
2. Wprowadzenie młodych działaczy PTTK do pracy we władzach Zarządów Oddziałów i Okręgów PTTK.
3. Kierowanie młodych kandydatów na szkolenie przewodników, przodowników i młodzieżowych organizatorów turystyki.

## Ad II.

1. Wprowadzenie do Prezydium Komisji stałego przedstawiciela ZHP i ustalenie zasad współpracy przez podpisanie porozumienia PTTK — ZHP.
2. Zakończenie rozmów ze Związkiem Młodzieży Wiejskiej i LZS w celu ustalenia zadań w propagowaniu i rozwoju turystyki w środowisku wiejskim.
3. Ustalenie z Komisją Młodzieżową CRZZ zadań wynikających dla Komisji Młodzieżowej PTTK w zakresie rozwoju turystyki w środowisku młodzieży robotniczej i uzyskanie pomocy dla tej pracy ze strony związków zawodowych.

4. Ustalenie zasad porozumienia ze wszystkimi organizacjami działającymi w zakresie turystyki z młodzieżą co do opracowania przez PTTK jednolitego, ogólnopolskiego kalendarza młodzieżowych imprez turystycznych.

5. Współpracę z zainteresowanymi organizacjami w zakresie turystycznego programowania obozów letnich i zimowych.

## Ad III.

1. Opracowanie wspólnych wytycznych i szczegółowych instrukcji w sprawie zbiorowego członkostwa w PTTK.
2. Opracowanie wytycznych co do udziału w komórkach organizacyjnych PTTK przedstawicieli działaczy oświatowych w świetle porozumienia Min. Oświaty i PTTK. M.in. powołanie w skład Prezydium Komisji przedstawicieli Min. Oświaty i ustalenie profilu sekcji młodzieży szkolnej.
3. Przeprowadzenie konferencji na szczeblu Centralnym Min. Oświaty — PTTK w celu omówienia i wprowadzenia w życie wspólnych wytycznych, co do zasad i trybu rejestracji SKKT oraz zadań wynikających z porozumienia dla wszystkich jednostek PTTK.

## Ad IVa.

1. Ożywienie działalności i powołania nowych Oddziałów Międzyuczelnianych (Katowice, Łódź, Toruń, Gliwice, Szczecin, Wrocław).
2. Werbowanie i szkolenie przewodników studenckich.
3. Analizę realizacji porozumienia PTTK — ZSP.
4. Szkolenie studenckich organizatorów turystyki.
5. Przygotowanie środowisk akademickich (miasta wojew.) do współpracy z SKKT.
6. Włączenie do pracy w PTTK i utrzymanie kontaktu z młodzieżą pozaszkolną na obozach prowadzonych przez Oddziały Międzyuczelniane (W-wa, Poznań, Kraków, Gdańsk).
7. Kontynuowanie zobowiązań w zakresie akcji Autostop — w wyniku przejęcia całości spraw przez O/M w Warszawie.

## Ad IV b.

1. Analizę i ocenę przebiegu obozów prowadzonych dla młodzieży robotniczej (HCP Poznań) oraz profilu działania młodzieżowych Oddz. PTTK.
2. Ustalenie wytycznych do pracy w środowisku robotniczym przy współudziale KM CRZZ i KC ZMS.
3. Ustalenie zasad współpracy Komisji Młodzieżowej z Komisją Kół Zakładowych.

4. Ustalenie zasad współpracy środowiska studenckiego ze środowiskiem robotniczym ze szczególnym uwzględnieniem pracy z młodzieżą szkół przyzakładowych i międzyzakładowych.

## Ad IV c.

1. Opracowanie wytycznych i uzgodnienie z Min. Oświaty zasad udziału młodzieży szkolnej w imprezach turystycznych organizowanych przez PTTK.
2. Opracowanie wspólnie z Min. Oświaty Kalendarza imprez turystycznych dla całej młodzieży szkolnej uwzględniającego tradycyjne szkolne imprezy turystyczne.
3. Ustalenie programu i planu szkolenia młodych organizatorów turystyki rekrutujących się ze starszych klas szkół średnich, liceów pedagogicznych, Studium Nauczycielskich, techników i szkół zawodowych.
4. Ustalenie jednolitego systemu Odznak turystycznych zarówno o charakterze ogólnym krajowym jak również specjalnym w poszczególnych dyscyplinach turystyki kwalifikowanej.
5. Opracowanie wspólnych zasad korzystania przez młodzież z PTTK-owskiej i szkolnej bazy turystycznej.
6. Ustalenie wspólnych założeń w zakresie szkolenia przewodników i kierowników wycieczek szkolnych oraz zadań wynikających stąd dla PTTK.

## Ad V.

1. Analizę obecnego stanu prowadzenia całości spraw Autostop przez O/Międzyuczelniane.
2. Ustalenie zasad udziału O/Międzyuczelnianego w rozwoju i opiece nad bazą Autostop.
3. Opracowanie stanowiska i postulatów w tych sprawach dla kierownictwa ZG PTTK.

## Ad VI.

1. Opracowanie zasad rekrutacji obozów w 1964 r.
2. Ustalenie programu tych obozów mając na względzie fakt, że absolwenci otrzymują stopień młodzieżowego organizatora turystyki.
3. Wystąpienie, aby Komisje Turystyki Kwalifikowanej prowadziły szkolenie specjalistyczne dla młodych adeptów turystyki.

## Ad VII.

1. Zgodnie z wytycznymi XIII Plenum KC PZPR opracowanie planu pracy wychowawczej z młodymi turystami.

## Ad VIII.

1. Włączenie się do realizacji wytycznych ZG PTTK w sprawie Obchodów XX-lecia PRL.
2. Opracowanie szczegółowych wytycznych w tym zakresie dla organizatorów turystyki młodzieżowej.



## JAK SIĘ „POLONIA” PŁYWAŁO

**F**LAGOWĄ jednostką morskiej białej floty PTTK jest jacht „Polonia”. Jest to dwumasztowy kecz o powierzchni żagli wynoszącej sto metrów kwadratowych. Uchwałą Prezydium ZG KTZ PTTK jacht „Polonia” służy żeglarzom PTTK-owskiemu z całej Polski, ze szczególnym uwzględnieniem tych Okręgów, które nie posiadają własnych jachtów morskich. Tak pomyślana eksploatacja „Polonii” umożliwia realizację planów szkolenia OKTŻ-ów nawet na najwyższy stopień w jachtingu polskim tj. na stopień jachtowego kapitana morskiego.

Umożliwia to również realizację planów Okręgów dotyczących turystyki morskiej tak w turystyce krajowej, jak i zagranicznej. „Polonia” dysponuje Komisją Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK w oparciu o wnioski Podkomisji Morskiej kierowanej przez Przewodniczącego kpt. Wojciecha Górskiego.

W roku 1963 „Polonia” rozpoczęła rejsy w drugiej połowie maja i pływała aż do 12 października bez poważniejszych awarii. W tegorocznym sezonie — zgodnie z ramowym planem eksploatacji jachtów PTTK-owskich, plan przewidywał 120 dni zaokrętowania rozłożonych na 9 rejsów dla 99 osób. Planowane opłaty za czarter miały wynieść 38,400.— zł. Realizacja planu wygląda następująco: „Polonia” była w 10 rejsach (111%) w czasie 146 dni zaokrętowania (122%). W rejsach wzięło udział 103 osoby (104%),

wpływy za czarter wyniosły 37.600.— zł (98%). Ten niedobór kwoty czarterowej został spowodowany przestojami — wynoszącymi w sumie aż szesnaście dni. Przestoje wynikały z konieczności napraw silnika oraz przedsezonowego uzbrojenia jachtu.

S/Y „Polonia” odbyła siedem rejsów krajowych tzn. bez wchodzenia na wody terytorialne obcych państw i do obcych portów, oraz trzy rejsy zagraniczne, które prowadziły do Finlandii, Szwecji, Danii, Norwegii. „Polonia” płynęła pod żaglami w ciągu 84,5 dób, przebywając 6.641 Mm, a na motorze 555 Mm, co łącznie wynosi 7.196 Mm.

Podczas tych rejsów flagowy jacht PTTK wszedł jedenaście razy do obcych portów, a czterdzieści pięć do portów krajowych. Gdynia i Hel zdobyły pierwsze miejsce — oba porty były odwiedzone każdy po 10 razy. Portami obcymi były: Visby (2 razy), Soederkoeping, Sztokholm (2 razy), Hanko, Malmoe, Skagen, Oslo, Helsingborg i Helsinki.

W ciągu sezonu nawigacyjnego 1963 r. pływały na „Polonii” 103 osoby w tym 22 kobiety. Według podziału na stopnie żeglarskie skład osobowy przedstawiał się następująco:

|                      |    |
|----------------------|----|
| Kapitanów            | 11 |
| Sterników morskich   | 20 |
| Sterników jachtowych | 52 |
| Żeglarzy             | 18 |
| bez stopnia          | 2  |

Wszystkie rejsy miały charakter turystyczno-szkoleniowy, a rejsy dziewiąty, odbyty w dniach od 23 września do 5 października, był rejssem stażowym dla kandydatów na stopień kapitana morskiego. Rejs ten prowadził Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej na Stopień Kapitana — kpt. Henryk Fronczak.

Przed rozpoczęciem sezonu KTZ ZG PTTK rozdzieliła pomiędzy 10 Okręgowych Komisji Turystyki Żeglarskiej 72 miejsca dla załóg. Wykorzystanie tych miejsc odbiegło niestety znacznie od rozdzielnika. Miejsca, albo nie zostały obsadzone przez OKTŻ-y, albo zgłoszeni kandydaci nie stawili się w terminie na rejsy. W obu przypadkach Podkomisja Morska obsadzała wolne miejsca kandydatami z innych Okręgów. Procentowe wykorzystanie miejsc przez poszczególne OKTŻ-y wygląda następująco:

|             |      |
|-------------|------|
| 1. Warszawa | 157% |
| 2. Katowice | 83%  |
| 3. Kraków   | 80%  |
| 4. Poznań   | 78%  |
| 5. Lublin   | 75%  |
| 6. Olsztyn  | 67%  |
| 7. Kielce   | 0%   |
| 8. Opole    | 0%   |
| 9. Szczecin | 0%   |
| 10. Wrocław | 0%   |

Załogi rekrutowały się z następujących klubów PTTK-owskich: „Bryza”, „Rejsy”, WKW z OKTŻ — Warszawa: „Dai” — Gliwice, „Dryf” — Bytom, JK — Pszczyna z OKTŻ Katowice: „Fregata” i KZ z OKTŻ Kraków: „Czapla” — Leszno, „Wagabunda”, YX Wielkopolski z OKTŻ — Poznań: „Fregata” — OKTŻ Olsztyn; ZK „Turysta” z OKTŻ — Lublin.

W chwili obecnej s/y „Polonia” znajduje się na przystani KS „Pogoń” w Szczecinie, przygotowany na zimowe leże.

# PREZYDIUM

obraduje

23.X.1963 r.

Prezydium ZG PTTK obradowało m. in. głównie nad sytuacją w przewodnictwie oraz programem działania ośrodka szkoleniowego PTTK.

W dziedzinie przewodnictwa Prezydium zaleciło Komisji Przewodniczej:

- 1) zanalizować wszechstronnie i dokładnie sytuację w przewodnictwie,
- 2) zająć się sprawą zorganizowania Kół Przewodniczych przy Oddziałach Międzyuczelnianych,
- 3) zdupingować Okręgi i Oddziały do zajęcia się sprawą przewodnictwa, szczególnie zaś do zaktywizowania okręgowych komisji,
- 4) wyjaśnić, jaki procent wycieczek nie zamawia przewodników,
- 5) przeprowadzić weryfikację tras
- 6) omówić z Departamentem Wychowania Fizycznego Ministerstwa Oświaty sprawę szkolenia przewodników dla wycieczek szkolnych.

Postanowiono ponadto ustalić wspólny plan działania Komisji Przewodniczej i Zarządu Głównego PTTK, przedsta-

wić go na posiedzenie Prezydium, a następnie na zebranie plenarne ZG PTTK.

Prezydium w dniu 23.X.1963 omówiło program działania ośrodka szkoleniowego PTTK (informację na ten temat zamieszczamy na str. 4).

13.XI.1963 r.

Omówione zostały na tym posiedzeniu Prezydium m. in.: profil działalności zakładów wytwórczych Foto-Pam, działalność wiodącego Domu Turysty PTTK.

W czasie dyskusji o działalności zakładów Foto-Pam uwytkniono, że rozwój pamiątkarstwa szczególnie systemem chałupniczym jest utrudniony lub nawet uniemożliwiony przez dyrektywne wskaźniki do planu przeszkadzające w rozwoju przedsiębiorstwa zwłaszcza, iż taka produkcja charakteryzuje się wyższym udziałem np. funduszu płac, niż produkcja sprzętu turystycznego.

Dyr. G. J. Rothert omówił informację o działalności Domu Turysty PTTK w Warszawie (wiodącego). Prezydium przyjęło do wiadomości informację i po dyskusji postanowiło: zaakceptować przedstawione w niej zamierzenia na przyszłość: modernizację wewnątrz, wymianę i modernizację wyposażenia, podnoszenie kwalifikacji personelu, poszerzenie programowej działalności przez tworzenie przy DT klubów turystyczno-krajoznawczych, rozszerzenie informacji turystycznej, wprowadzenie bogatszego wyboru pamiątek oraz drobnego sprzętu osobistego sprzedawanego w obiektach, a także wprowadzenie centralnej recepcji. Zadaniem pierwszoplanowym dla Domu Turysty jest stać się wzorem dla pozostałych obiektów PTTK.

Na posiedzeniu Prezydium w dniu 13.XI.1963 r. ustanowiono dyplom uznania PTTK przyznawany działaczom zasłużonym dla Towarzystwa, a nie posiadającym jeszcze wymaganych kwalifikacji dla nadania Złotej Odznaki PTTK.

## „Na szlaku” — nie najlepiej

**O** GÓLNOPOLSKI Konkurs Fotograficzny „Na szlaku” zorganizowany przez Podkomisję Fotografii i Filmu Krajoznawczego przy Komisji Krajoznawczej ZG PTTK został zakończony. Mimo szerokiej reklamy na łamach Biuletynu Informacyjnego ZG PTTK oraz w prasie centralnej konkurs zawiódł niestety oczekiwaniami. Organizatorzy spodziewali się licznych zdjęć fotografików zarówno zawodowych jak i amatorów oraz dużej ilości zdjęć przedstawiających wrażenia z wędrówek pieszych, nizinnych, górskich, narciarских, kajakowych, żeglarskich, kolarskich, motorowych, a także z wypraw podwodnych, speleologicznych i alpinistycznych w powiązaniu z krajobrazem naturalnym, zagospodarowaniem, przyrodą, architekturą, folklorem, gospodarką narodową. Stawiany był warunek, aby zdjęcia dotyczyły jedynie terenu Polski.

Tymczasem — jedynie 14 autorów (w tym jeden z NRD) nadesłało 189 fotografii stanowiących zestawy tryptyków. Jedną z nadesłanych prac — ze względu na format nie odpowiadający warunkom konkursu nie była brana pod uwagę.

W tej sytuacji — z uwagi na małą ilość osób biorących udział w Konkursie i niezbyt wysoki poziom nadesłanych prac — jury obradujące pod przewodnictwem członka Związku Artystów Fotografików — Feliksa Zwierchowskiego postanowiło nie przyznawać pierwszej nagrody.

Drugą nagrodę (nagroda Podkomisji Fotograficzno-Filmowej) za zestaw 6 tryptyków: „Taternicy”, „Z czekaniem”, „Na biegun”, „Dinghy przez Puszcze Kampinoską”, „Pletwonurek na Bałtyku”, „Kajaki” — przyznano **SZYMONOWI WDOWIAKOWI** z Milanówka, „Jupi 77”.

Trzecią nagrodę (Nagroda Prezydium Rady Narodowej m. Wrocławia) za zestaw 3 tryptyków: „Wieś polska”, „Targ”, „Mokre drogi” przyznano **ZYGMUNTOWI TARGOWSKIEMU** z Sulejówka, godło „Grajcar”.

Czwartą nagrodę (Nagroda Krakowskiego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki) za tryptyk „Podhale w zimie” przyznano **K. KONIECZNYMU** z Warszawy.

Specjalną nagrodę postanowiono przyznać **Manfredowi Roll** z NRD za zdjęcia wykonane podczas wędrówki auto-stopowej w Polsce.

**S** POŚRÓD 2500 krótkometrażowych filmów popularno-naukowych z różnych dziedzin życia — spory procent zajmują filmy turystyczno-krajoznawcze poświęcone poszczególnym regionom Polski, miastom i ich zabytkom, osiągnięciom gospodarczym, a także różnym dyscyplinom turystyki kwalifikowanej.

Film jest najbardziej masowym i przekonującym środkiem oddziaływania, dotychczas jakoś nie w pełni docenianym na różnych szczeblach organizacyjnych naszego Towarzystwa. Pracownia Krajoznawcza ZG PTTK nawiązała więc ostatnio kontakt z Centralą Filmów Oświatowych „Filmos”. Uzyskano tam wiele interesujących informacji o filmach turystyczno-krajoznawczych, które po odpowiednim opracowaniu będziemy publikować w kilku kolejnych numerach Biuletynu Informacyjnego.

Na wstępie kilka podstawowych informacji. Wbrew powszechnemu mniemaniu filmów turystyczno-krajoznawczych w szerokim pojęciu tego słowa jest stosunkowo dużo i są one łatwo dostępne na następujących warunkach:

1. Koszt wynajmu filmu wynosi zaledwie od 10 do 25 zł za 1 dobę.

2. W przypadku braku własnego sprzętu projekcyjnego „Filmos” organizuje projekcje aparaturą własną. Opłata w tym przypadku wynosi od 150 zł za jedną godzinę prelekcji, w ramach której mogą zostać wyświetlone 2 — 3 filmy krótkometrażowe.

Oddziały Centrali Filmów Oświatowych „Filmos” mają swe siedziby we wszystkich miastach wojewódzkich. Oto ich adresy i telefony:  
Białystok — ul. Lipowa 14, tel. 25-39  
Bydgoszcz, ul. Ludwikowa, tel. 244-76  
Gdańsk — ul. Piwna 26, tel. 31-50-33  
Filia w Gdyni, ul. Abrahama 28, tel. 54-56  
Filia w Małborku, ul. 17 Marca 16, tel. 376  
Katowice, ul. Kochanowskiego 10, tel. 307-85  
Kielce, ul. Sienkiewicza 58, tel. 23-68  
Filia w Radomiu, ul. Ceglana 14, tel. 32-80

## Z KAMERA PO KRAJU

Filia w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Hłeczka 46, tel. 10-46

Koszalin, ul. Grunwaldzka 10, tel. 35-83

Kraków, ul. Smoleńsk 2, tel. 263-64

Lublin, ul. Narutowicza 83, tel. 67-92

Łódź, ul. Kiłińskiego 124, tel. 335-94

Olsztyn, pl. Nowotki — Dom Technika, tel. 30-31

Opole, ul. Staromiejska 12, tel. 37-94

Poznań, ul. Chelmuńskiego 21, tel. 641-37

Rzeszów, ul. Kościuszki 9, tel. 33-45

Szczecin, ul. Batorego 3, tel. 80-40 i 85-87

Warszawa, ul. Jagiellońska 2/4, tel. 940-31

Wrocław, ul. Bogusławskiego 14, telefon 334-87

Zielona Góra, ul. Króśnieńska 7, tel. 17-89

Centrala: Warszawa, ul. Puławska 61, tel. 44-51-39 44-75-67.

Oddziały te zajmują się nie tylko wynajmowaniem filmów i organizowaniem projekcji, lecz wynajmują również aparaturę filmową oraz udzielają fachowych porad co do napraw sprzętu filmowego.

Całość materiału filmowego, z którym pragniemy zapoznać czytelników Biuletynu Informacyjnego podzieliłiśmy na następujące działy:

1. Regiony Polski (z uwzględnieniem tematów szczegółowych, jak np. sztuka i rzemiosło ludowe, zwyczaj, muzyka itp.).

2. Miasta Polski.

3. Zabytki.

4. Turystyka kwalifikowana.

5. Filmy o problematyce gospodarczej.

6. Filmy przyrodnicze.

7. Filmy archeologiczne.

Poniżej zamieszczamy pierwszą część wykazu filmów z cyklu „Regiony Polski” wraz z krótką charakterystyką.

1. **WARMIA** — dźwiękowy, barwny, 3 akty, czas wyświetlania 22 min. Film ukazuje piękno Ziemi Warmińskiej z jej najważniejszymi miastami i zabytkami historycznymi. W Olsztynie oglądamy stare mury z XIV w. z gotycką bramą, katedrą św. Jakuba i muzeum Mazursko-Warmińskie. Z innych miast poznajemy Barczewo i Frombork.

2. **WESELE NA BUKOWINIE** — dźwiękowy, barwny, 2 akty, czas wyświetlania — 13 min.

Film ilustruje całość weselnego obrzędu góralskiego w jego oryginalnej, ludowej postaci.

3. **KARUZELA ŁOWICKA** — dźwiękowy, barwny, 1 akt, czas wyświetlania 10 min. Film łączący w sobie elementy dawnej tradycji i nowoczesnej kultury miejskiej. Piękne stroje ludowe, straganiarska tandeta, charakterystyczne scenki handlu i kłótni — wszystko to utrzymane na taśmie filmowej sprawia, że film jest cennym dokumentem obyczajowym.

4. **NAD ZATOKĄ GDAŃSKĄ** — dźwiękowy, barwny, 3 akty, czas wyświetlania 37 min.

Obraz życia gospodarczego naszego Wybrzeża. Pokazuje pracę rybaków nad Zalewem Wiślanym, tętniący gorączkowym rytmem pracy Port Gdański i cenne zabytki gdańskich Starówek.

5. **ŻYCIE WROCŁO W BIESZCZADY** — dźwiękowy, czarno-biały, 1 akt, czas wyświetlania 11 min.

Film pokazuje piękną i dziką przyrodę Bieszczad oraz bogactwo ich cennego dla eksportu drewna, którego eksploatacja stała się możliwa dzięki pracy włożonej w budowę dróg przez hufce Związku Młodzieży Socjalistycznej.

6. **JEZIORA MAZURSKIE** — niemy, czarno-biały, 2 akty, czas wyświetlania 21 min.

Film ukazuje piękno jezior Mazurskich i bogactwa naturalne tej krainy w połączeniu z oryginalnymi cechami architektury wiejskiej i zajęciami ludności.

7. **JURA KRAKOWSKA** — niemy, czarno-biały, 2 akty, czas wyświetlania 21 min.

Pokazany jest krajobraz Jury Krakowskiej z wyjaśnieniem pochodzenia geologicznego krainy. Z zabytków oglądamy Ojców, Olsz, Ogrodzieniec, a także trudne warunki bytowe miejscowej ludności.

8. **NA SZLAKACH BESKIDU ŚLĄSKIEGO** — dźwiękowy, czarno-biały, 2 akty, czas wyświetlania 16 min.

Począwszy od Bielska, miasta położonego w malowniczej dolinie Beskidu Śląskiego realizatorzy zapoznają nas ze szlakiem górskim i najciekawszymi miejscowościami tego regionu. Oglądamy m.in. źródła Wisły, Szczyrk i Porąbke.

9. **OPOWIEŚĆ O ZIEMI OPOLSKIEJ** — dźwiękowy, czarno-biały, 2 akty, czas wyświetlania 21 min.

Poznajemy ziemię Opolską, wraz z całym szeregami miejscowości o bogatych polskich tradycjach. Odwiedzamy Opole, Brzeg, Paczków oraz zamek w Głogówku, a na koniec zwiedzamy przemysłowy Kędzierzyn i uczestniczymy w zlocie młodzieży opolskiej u stóp Góry Anny.

10. **SZWAJCARIA POLCZYŃSKA** — dźwiękowy, czarno-biały, 1 akt, czas wyświetlania 12 min.

Film zapoznaje nas z malowniczymi okolicami słynnego uzdrowiska Po-

(Dokończenie na str. 9)

czyn-Zdrój. Poznajemy okolice Jez. Drawskiego skąd rozpoczyna się piękna trasa kajakowa ciągnąca się wśród wzgórz morenowych, lasów i jezior.

11. **BESKID ŚLĄSKI** — niemy, czarno-biały, 2 akty, czas wyświetlania 22 min.

Panorama Beskidu Śląskiego. Wisła. Stroje regionalne. Sanatorium w Kubalonce. W pracowni górala artyści — Wąłacha. Hodowla owiec. Bielsko. Budownictwo dawne i obecne.

12. **BESKIDY** — niemy, czarno-biały, 1 akt, czas wyświetlania 12 minut.

Mapa Beskidu i sąsiednich regionów. Okolice Babiej Góry. Naturalne piętra roślinne. Barania Góra. Źródła i dolina górnej Wisły. Eksploatacja lasów w Gorcach. Okolice Dukli i Przełęcz Dukielska. Szyby naftowe w Beskidzie Niskim. Rabka, Krynica — urządzenia uzdrowiskowe.

13. **BIESZCZADY** — niemy, czarno-biały, 2 akty, czas wyświetlania 26 minut.

Krajobraz i próba zagospodarowania Bieszczadów. Panorama dolin. Wysokie i skaliste brzozi rzek. Kamieniołomy piaskowca. Karczowanie lasów, wypas bydła. W panoramie Bieszczadów ich najwyższe szczyty — Krzemień i Tarnica.

14. **BUDOWA I KRAJOBRAZ WYŻYNY LUBELSKIEJ** — niemy, czarno-biały, 2 akty, czas wyświetlania 22 minuty.

Lublin z jego zabytkami i uniwersyte-tem. Dalej krajobraz i budowa geolo-

## Z KAMERA PO KRAJU

(Dokończenie ze str. 8)

giczna wyżyny. Wapienie powstałe na dnie morza stanowiące główne bogactwo Lubelszczyzny.

15. **GÓRY ŚWIĘTOKRZYSKIE** — niemy, czarno-biały, 3 akty, czas wyświetlania 39 minut.

Krajobraz Gór Świętokrzyskich, charakterystyczne formy i elementy budowy geologicznej oraz fragmenty życia gospodarczego.

16. **KOTLINA ŻYWIECKA I BABIA GÓRA** — niemy, czarno-biały, 2 akty, czas wyświetlania 19 minut.

Krajobraz Beskidu Wysokiego i masywu Babogórskiego ukazujący piętra roślinności. Wyeksponowano bogatą roślinność Babogórskiego Parku Narodowego. Kotlina Żywiecka, budowa geologiczna terenu. Przykład zdołnictwa ludowego górall, wnętrze izby, ubiory.

17. **KUJAWY** — niemy, czarno-biały, 1 akt, czas wyświetlania 15 minut.

Oglądamy krajobraz Kujaw, poznajemy architekturę, Włocławka, Płoców, Kruszewy, Strzelna, Inowrocławia, Bydgoszczy, Torunia, Ciechoćka. Film pod-

kreśla różnice krajobrazu i sposoby gospodarczego wykorzystania tych terenów.

18. **MAZOWSZE** — niemy, czarno-biały, 1 akt, czas wyświetlania 12 minut.

Film pokazujący położenie Mazowsza i jego charakterystyczne krajobrazy. Poznajemy Żelazową Wolę, Łowicz, Nieborów, Arkadię, Płock oraz charakterystyczne stroje regionalne w okolicy Łowicza i kurpiowską sztukę ludową w Kadzidle nad Narwią.

19. **NA ŻULAWACH** — niemy, czarno-biały, 2 akty, czas wyświetlania 24 minuty.

Film przedstawia plażki i monotony teren w delcie Wisły — zwany Żulawami. Widmy zabezpieczające obszar Żulaw od morza oraz wały oddzielające Żulawy od Zalewu Wiślanego.

20. **PIENINY** — niemy, czarno-biały, 2 akty, czas wyświetlania 28 minut.

Krajobraz przełomu Dunajca. Rządkie okazy flory górskiej oraz swobodnie żyjące zwierzęta. Życie i praca górali. Wspomnienia o powstaniu chłopskim i Kosciuszki Napierskim.

21. **PUSTYNIA BŁĘDOWSKA** — niemy, czarno-biały, 2 akty, czas wyświetlania 20 minut.

Film ukazuje Pustynię Błędoską z jej krajobrazem, fauną i florą. Zapoznajemy widza z akcją prowadzoną przez Państwo w celu zatrzymania napierających piasków oraz wykorzystania ich do celów przemysłowych.

## NOWE WYDAWNICTWA

### I. MAPY

**GÓRY ŚWIĘTOKRZYSKIE.** Mapa turystyczna. Podziałka 1:400.000 i 1:133.000. Wyd. 2. W-wa 1963. PPWK, cena — 10 zł.

**PLAN MIASTA SOSNOWCA.** W-wa 1963. PPWK, cena — 10 zł.

**MAPA WOJEWÓDZTWA GDAŃSKIEGO.** Podziałka 1:500.000. W-wa 1963. PPWK, cena — 10 zł.

**MAPA WOJ. KOSZALIŃSKIEGO.** Podziałka 1:500.000. W-wa 1963. PPWK, cena — 10 zł.

**MAPA WOJEWÓDZTWA OLEŚNICKIEGO.** Podziałka 1:500.000. W-wa 1963. PPWK, cena — 10 zł.

**MAPA WOJEWÓDZTWA POZNAŃSKIEGO.** Podziałka 1:500.000. W-wa 1963. PPWK, cena — 10 zł.

**MAPA WOJEWÓDZTWA SZCZECIŃSKIEGO.** Podziałka 1:500.000. W-wa 1963. PPWK, cena — 10 zł.

**WARSZAWA.** W-wa 1963. PPWK, cena — 10 zł.

### II. PRZEWODNIKI

**CIEŻKOWICE I OKOLICE** — Włodzimierz Tomek — Kraków 1963. Wyd. Literackie, cena — 24 zł.

**DĘBICA I OKOLICE** — W-wa 1962. SPiT, cena — 10 zł.

**GRYFICE I OKOLICE** — Władysław Nowotniak — W-wa 1962. SPiT, cena — 6 zł.

**GRYFINO I OKOLICE** — Jerzy Buczyński — W-wa 1963. SP-T.

**MAŁY PRZEWODNIK PO WARSZAWIE** — W-wa 1963. SP-T, cena — 20 zł.

**PRZEWODNIK PO POLSCE** — W-wa 1963. SPiT, cena — 110 zł.

**PUSZCZA WKRZYŃSKA I OKOLICE** — Czesław Piskorski — W-wa 1962. SPiT.

**ŚLONECZNE WYBRZEŻE** — Helena Niemierowska — W-wa 1963. SPiT.

**SZPROTAWA I OKOLICE** — Hieronim Szczegółka, Zygmunt Misiołek — W-wa 1962. SPiT.

**USTRZYKI DOLNE I OKOLICE** — Zbigniew Staruchowicz — W-wa 1962. SPiT, cena — 6 zł.

**WROCŁAW.** Przewodnik po dawnym i współczesnym mieście — Wanda Roszkowska — W-wa 1963. SPiT, cena — 35 zł.

**WSCHOWA I OKOLICE** — Bronisław Maryniuk — W-wa 1962. SPiT, cena — 5,50 zł.

### III. ALBUMY, MONOGRAFIE I INNE

**BASTIONOWE ZAMKI W MAŁOPOLSCE** — Andrzej Gruszecki — W-wa 1962. Wyd. MON, cena 50 zł.

**BUDOWNICTWO ROMAŃSKIE W POLSCE.** Katalog zabytków — Zygmunt Świechowski — Wrocław 1963. Ossolineum, cena — 135 zł.

**GDAŃSK** — Edmund Kupiecki — W-wa 1962. Arkady, cena — 40 zł.

**GEOGRAFIA FIZYCZNA POLSKI** — Stanisław Lenczewicz, Jerzy Kondracki — W-wa 1962. PWN, cena — 44 zł.

**KAPLICA PIASTOWSKA W OPOLU** — Edward Frankiewicz — Wrocław 1963. Ossolineum, cena — 20 zł.

**KATALOG ZABYTKÓW BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO W POLSCE.** T. 3, zeszyt 2. Pow. Myślinice, woj. krakowskie — Wrocław 1963. Ossolineum, cena — 28 zł.

**KATALOG ZABYTKÓW SZTUKI W POLSCE.** T. VI: woj. kato-

wickie, zesz. 7. pow. kłobudzki. W-wa 1963. PAN, cena — 19 zł.

**KATALOG ZABYTKÓW SZTUKI W POLSCE.** T. X, woj. warszawskie, zesz. 13, pow. otwocki, W-wa 1963. PAN, cena — 10 zł.

**KAZIMIERZ** — Janusz Borowski — W-wa 1962. SPiT, cena — 40 zł.

**LEGENDA ZAGŁĘBIA** — Jan Pierzchała — Katowice 1962. Śląsk, cena — 30 zł.

**LUDZIE, MORZE, ZIEMIA.** Rocznik Ziemi Zachodnich i Północnych. W-wa 1963. cena — 30 zł.

**NA POMORZU ZACHODNIM** — Kazimierz Szyssse-Tobczyk — W-wa 1963. Polonia, cena — 55 zł.

**OLEŚNICA** — Maria Starzewska — Wrocław 1963. Ossolineum, cena — 16 zł.

**PARKI ŁODZI** — Praca Zbiorowa. Łódź 1962. PWN, cena — 71 zł.

**ŚLĄSK OPOLSKI** — Ludwik Straszewicz — Katowice 1962. Śląsk, cena 18 zł.

**TATRZAŃSKI PARK NARODOWY.** Kraków 1962. PAN, cena 85 zł.

**TUCHOLA.** Zarys monograficzny. Toruń 1962. cena 20 zł.

**W DOLINIE ORLICH GNIAZD** — Jan Jerzy Karpiński — W-wa 1962. PZWS, cena 36 zł.

**WARSZAWA.** Krajobraz i architektura — Edmund Kupiecki. W-wa 1963. Arkady, cena 120 zł.

**WARSZAWA ODBUDOWANA** — Adolf Ciborowski, Stanisław Janowski — W-wa 1962. Polonia, cena 30 zł.

**ZABYTKI DOLNEGO ŚLĄSKA** — Krystyna Pilch, Józef Pilch — Wrocław 1962. Ossolineum, cena 60 zł.

**ZABYTKI ZIEMI WIELUŃSKIEJ** — Zbigniew Ciekliński — Łódź 1963. PWN, cena 12 zł.

**ZIEMIA CIESZYŃSKA** — Gustaw Morcinek — Katowice 1962. Śląsk, cena 20 zł.

**ZIEMIA TRZEBNICKA** — Wrocław 1963. Ossolineum, cena 15 zł.

# PRZYSZŁOŚĆ LEŻY W KOŁACH ZAKŁADOWYCH

(Dokończenie ze str. 3)

się to możliwe dzięki powierzeniu przez część Rad Zakładowych funkcji organizatora turystyki zakładowej, Kołom PTTK. Dało to możliwości programowania większości imprez, nadawania im właściwych cech organizacyjnych, co w sumie wpłynęło na podniesienie kultury turystyki. Można by podać wiele przykładów świadczących, że po przekazaniu aktywowi PTTK funkcji organizatora życia turystycznego, osiągnięto poważne wyniki organizacyjne i wychowawcze.

Dla przykładu Koło PTTK (obecnie Oddział) przy Zakładach „Eltra” w Bydgoszczy zorganizowało w 1963 roku imprezy turystyczne dla 5.000 osób. Oddział liczy obecnie 450 członków, Zakład zatrudnia 2.700 pracowników.

Koło PTTK w Ursusie liczące 230 członków (obecnie także Oddział) zorganizowało w 1963 roku imprezy turystyczne dla 8.000 osób załogi i ich rodzin.

Podobnie wygląda to w setkach Kół Zakładowych i jest największym dorobkiem wynikającym z treści listu Związków Zawodowych i PTTK.

W latach 1962-63 przeszkolono około 6.000 organizatorów turystyki (w samym 1963 r. przeszkolono 3.600 osób — plan. 3.000). Dużym postępem jest nadanie temu ruchowi ram organizacyjnych i wypracowanie systemu doszkalania (regulamin organizatora turystyki, zespoły organizatorów turystyki przy Oddziałach PTTK i większych zakładach pracy).

2. Brak jeszcze dokładnych danych co do wielkości ruchu turystycznego w zakładach pracy w roku 1963, niemniej można stwierdzić, że ruch ten wzrósł znacznie w stosunku do 1962 roku. Hamuje go jedynie brak dostatecznej ilości autokarów w zakładach pracy, co szczególnie daje się odczuć w dużych zakładach jak np. Nowa Huta, Stocznia Szczecińska i innych, w których turystyka masowa opiera się prawie na turystyce autokarowej.

Na tle danych z lat 1962—1963 wynikają określone zadania na rok 1964:

a) wzrost organizacyjny Kół Zakładowych powinien utrzymać się na poziomie 1963 roku,

b) komórki organizacyjne PTTK przy pomocy branżowych związków zawodowych dołożą starań, aby w 1964 roku około 20—30 dobrze działających Kół w zakładach o załodze ponad 3.000 osób powołało Oddziały Zakładowe. Nie chodzi tu o wzrost liczbowy Oddziałów, lecz o to, że Koła z natury rzeczy posiadają zawężony zakres działania. Przewodnictwo nad całością ruchu turystycznego w dużych zakładach wymaga wyższych form organizacyjnych niż koło, a więc w ramach Oddziałów Zakładowych.

W 1964 roku należy również zwrócić uwagę na znaczenie podniesienia poziomu działaczy turystycznych Kół Zakładowych, w szczególności zaś organizatorów turystyki. Słusznym wydaje się zatem postulat, by w ramach poszczególnych dyscyplin turystyki kwalifikowanej w roku 1964 przeszkolić z grona organizatorów turystyki 500—1000 osób w celu osiągnięcia stopnia przodownika określonej dyscypliny.

3. W ruchu turystycznym występują jednak również zjawiska negatywne, a mianowicie:

a) włączenie się w niedostateczny sposób do problematyki pracy Kół Zakładowych PTTK Zarządów Okręgów, Oddziałów i Komisji,

## NOWE ODDZIAŁY PTTK

W ostatnim okresie powstały i uzyskały pozwolenie Prezydium ZG PTTK na rejestrację nowe oddziały PTTK:

- Oddział zakładowy Krapkowice (Okręg Opole)
- Oddział zakładowy WSK Rzeszów
- Oddział Miejski Mińsk Maz. (Okręg Mazowiecki)
- Oddział Rencistów Warszawa (przy Okręgu Mazowieckim)

b) zbyt mała ilość materiałów szkoleniowych, wydawanych przez PTTK, które stanowiąby pomoc w organizacji ruchu turystycznego,

c) wciąż jeszcze zajmowanie się turystyką przez niektóre branżowe związki zawodowe bez powiązania z PTTK. Rady Zakładowe nie zawsze uznają rolę istniejących Kół PTTK w realizacji zadań wynikających z listu CRZZ — PTTK.

d) zupełnie marginesowe traktowanie problemu młodzieży robotniczej i szkół przyzakładowych. Istnieje natomiast społeczna potrzeba dotarcia z problematyką turystyczną do tych środowisk. Należy więc przygotować takie programy, które interesowałyby młodych ludzi i odpowiadały ich potrzebom. Zadanie to winno wykonać właśnie PTTK w oparciu o związki zawodowe wszystkich rodzajów.

e) Przed Kołami i Oddziałami Zakładowymi PTTK oraz instancjami związkowymi pilnym zadaniem staje się zatem w roku 1964 przyciągnięcie do działalności turystycznej i ogarnięcie tą działalnością coraz większych zastępów ludzi pracy. Nie tylko to. Tych ludzi trzeba także przekonać o konieczności uprawiania wyższych form turystycznych.

Sprawy te będą zresztą w latach najbliższych głównym zadaniem tych, którzy zajmują się turystyką. By podjąć zadaniom należy naszym działaczom dać odpowiednie narzędzie w postaci wykwalifikowanej kadr (proponycja przeszkolenia 500—1000 osób na przodowników) i sprzętu. W związku z tym do ważnego problemu urasta wyposażenie zakładowych wyżywczalni sprzętu.

PTTK i Związki Zawodowe same nie są w stanie rozwiązać tych spraw. Do zastanowienia jest, czy nie należy na ten cel uzyskać dodatkowych środków z funduszu CFTiW.

f) Na dalszy jakościowy rozwój turystyki zakładowej ma wpływ stan stałej bazy pobytowej. Warto się zastanowić, że przecież zakłady pracy są w posiadaniu kilkunastu tysięcy miejsc w stałej bazie tzw. kolonijnej, którą wykorzystują 2—3 miesiące w roku. Sprawą związków zawodowych jest rozpatrzenie tego problemu i podjęcie kroków, by bazę tą włączyć dla potrzeb zorganizowanej turystyki zakładowej. Określony zakład nie jest w stanie w wielu wypadkach eksploatować tej bazy, ale w ramach danej branży zawodowej lub współpracy z innymi zakładami można rozstrzygnąć trudności.

Związki zawodowe powinny ponadto wykorzystać wielką pomoc jaką może okazać Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze w odniesieniu do programowania części turystycznej działalności ośrodków wypoczynku świątecznego typu stacjonarnego. Jak wiadomo w tej dziedzinie mało jest dotychczas oddziaływania wychowawczego na społeczeństwo, wypoczynek taki organizowany jest żywiołowo, po dyletancku.

## KRONIKA ŻALOBNA

W Poznaniu zmarł inżynier **ARKADIUSZ DERLICKI**, wicedyrektor Wojewódzkiego Zjednoczenia PGR w Poznaniu, Przodownik Górskiej Odznaki Turystycznej Nr 911, Członek OKTG.

Koł. inż. Arkadiusz Derlicki był długoletnim działaczem Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, a od chwili połączenia, ofiarnym działaczem naszego Towarzystwa. Posiadając bardzo duże doświadczenie turystyczne i wysokie umiejętności wychowawcze położył duże zasługi dla rozwoju turystyki górskiej. Propagował turystykę w podległych sobie placówkach PGR, czuwał nad jej prawidłowym rozwojem i krzewił wśród współpracowników umiłowanie gór.

Okręgowa Komisja Turystyki Górskiej PTTK w Poznaniu straciła wypróbowanego Działacza i Przyjaciela.

Biuletyn Informacyjny ZG PTTK — redaguje Kolegium  
Wydawca: Dział Propagandy i Wydawnictwa  
Zarządu Gł. PTTK  
Adres redakcji: Warszawa, ul. Senatorska 11 tel: 62488  
Wydaje: Agencja Wydawnicza „Ruch”  
Nakład: 5000 egz.  
Zakł. Graf. „Ruch” W-wa, zam. 1581-63 Z-19